

14

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету

охорони здоров'я України

імені П. Л. Шупика, професор

Наталія САВИЧУК

23 вересня 2025 року

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Хассанзаде Г.Ф.
**«ПРЕДИКТОРИ РОЗВИТКУ ФІБРИЛЯЦІЇ ПЕРЕДСЕРДЬ В РАННЬОМУ
ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНОМУ ПЕРІОДІ У ПАЦІЄНТІВ ПІСЛЯ
ПРОТЕЗУВАННЯ АОРТАЛЬНОГО КЛАПАНА»**

що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 222 «Медицина»

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика від «18» вересня 2025 № 3698 голова та рецензенти,
а саме:

Голова — **Жарінов Олег Йосипович**, доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри функціональної діагностики.

Рецензент: **Вітовський Ростислав Мирославович** - доктор медичних наук,
професор кафедри хірургії серця та магістральних судин.

Рецензент: **Зеленчук Олег Валерійович** - кандидат медичних наук, доцент
кафедри кардіохірургії, рентгенендоваскулярних та екстракорпоральних
технологій.

Розглянувши дисертацію Хассанзаде Гасабех Фатеме на тему «Предиктори
розвитку фібриляції передсердь в ранньому післяопераційному періоді у
пацієнтів після протезування аортального клапана» що подається на здобуття
наукового ступеня доктора філософії з галузі знань «Охорона здоров'я», за
спеціальністю 222 «Медицина» (тему дисертації затверджено рішенням Вченої
ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика
«23» травня 2023 (протокол № 5), наукові публікації, в яких висвітлено основні
наукові результати, а також за результатами фахового семінару профільних
кафедр (кардіохірургії, рентгенендоваскулярних та екстракорпоральних
технологій, кафедри анестезіології та інтенсивної терапії, кафедри
функціональної діагностики та кафедри анестезіології та інтенсивної терапії з
курсом дитячої анестезіології) Національного університету охорони здоров'я

України імені П. Л. Шупика від « 22 » вересня 2025 (протокол № __5__), ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації

Аспірантом Хассанзаде Г.Ф. сумісно із науковим керівником за результатами проведеного патентного пошуку та аналізу наукової літератури визначено мету дослідження, яка полягала у визначенні факторів периопераційного періоду, як можливі предиктори розвитку післяопераційної фібриляції передсердь у пацієнтів після протезування аортального клапана. Актуальність полягає в тому, що захворювання аортального клапана, зокрема аортальна регургітація та стеноз залишаються одними з найбільш поширених серед клапанної патології серця, особливо у осіб похилого віку. Протезування аортального клапана є золотим стандартом лікування з доведеною здатністю покращувати гемодинаміку, якість та прогноз життя пацієнтів. При цьому, хірургічне втручання асоціюється з ризиком розвитку післяопераційних ускладнень, серед яких найчастіше зустрічається і має прогностичне значення фібриляція передсердь (ФП).

Фібриляція передсердь є найпоширенішою формою порушення серцевого ритму у кардіохірургічних пацієнтів, яка виникає у 20–40% випадків після відкритих втручань на клапанах серця. Виникнення ФП у післяопераційному періоді асоціюється зі зростанням ризику тромбоемболічних ускладнень, інсульту, збільшенням тривалості госпіталізації та пов'язаними з цим витратами на лікування та погіршенням довгострокового прогнозу.

Виявлення надійних предикторів розвитку ФП після ПАК дозволить не лише виявити пацієнтів із підвищеним ризиком, але й розробити персоналізовані стратегії профілактики та моніторингу. Урахування морфофункціональних параметрів серця (зокрема, лівого передсердя), біомаркерів запалення, порушень електрофізіології, а також інтраопераційних факторів може сприяти більш точному прогнозуванню ускладнень та підвищенню ефективності лікування.

На підставі визначеної актуальності та мети були сформульовані завдання та обрано методи дослідження.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана в межах ініціативно-пошукової роботи кафедри кардіохірургії, рентгененоваскулярних та екстракорпоральних технологій Національного університету охорони здоров'я (НУОЗ) імені П.Л. Шупика: «Мультидисциплінарний підхід до хірургічного лікування патології серця та магістральних судин» (номер державної реєстрації 0121U113336, дата реєстрації 13.10.2021, роки виконання 2023-2027 рр.).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.

Дисертаційна робота є самостійним дослідженням автора. Разом з науковим керівником проведений вибір напрямку дослідження, сформульовані мета та

завдання. Автор самостійно проаналізувала сучасну літературу з проблеми, що вивчається, здійснила інформаційний та патентний пошук. Усі клінічні спостереження, аналіз архівної документації, результатів клініко–лабораторних та клініко–інструментальних досліджень проведений безпосередньо здобувачем. Дисертантом власноруч написано всі розділи дисертації, сформульовано основні положення і висновки, практичні рекомендації, підготовлено до друку всі публікації і виступи, проведено впровадження отриманих результатів у роботу навчальних і лікувально-профілактичних закладів України.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації.

Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

- 1) Уперше з'ясовано частоту та особливості розвитку ПОФП після протезування аортального клапану в хворих із аортальним стенозом і аортальною недостатністю, а також частоту порушень ритму протягом 6-місячного терміну спостереження в пацієнтів цієї категорії.
- 2) Систематизовано дані щодо перед-, інтра- та післяопераційних клінічних, морфофункціональних та лабораторних показників, котрі достовірно пов'язані з ризиком розвитку ФП у пацієнтів після протезування аортального клапана. Встановлено значущу роль параметрів лівого передсердя у прогнозуванні ПОФП.
- 3) Вперше розроблено багатофакторні логістичні регресійні моделі прогнозування ризику розвитку ПОФП у пацієнтів після протезування аортального клапана в залежності від їх вихідної вади серця (аортальний стеноз, аортальна недостатність).

- 4) Доведена можливість використання розроблених багатофакторних логістичних регресійних моделей для ранньої ідентифікації високого ризику розвитку ПОФП серед пацієнтів, які потребують хірургічного протезування аортального клапана.

6. Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Визначення предикторів розвитку ФП у пацієнтів після ПАК дає змогу ідентифікувати групи високого ризику ще до оперативного втручання і зменшити кількість цих ускладнень, скоротити терміни госпіталізації та покращити якість життя пацієнтів. Нами розроблена математична регресійна модель, яка може бути використана у щоденній лікарській практиці для стратифікації ризику ПОФП. Результати дослідження планується використовувати під час навчання інтернів та курсантів на кафедрі кардіохірургії, рентгеноваскулярних та екстракорпоральних технологій НУОЗ України імені П.Л. Шупика, а також впровадити у клінічну практику у лікарнях з кардіохірургічними відділеннями та у кардіохірургічних центрах.

7. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою.

Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 239 актуальних літературних праць інших вчених, з яких 14 кирилицею та 225 латиницею. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.

8. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 3 публікаціях, зокрема 2 статей в наукових фахових журналах, відповідно до «Переліку наукових фахових видань України», та 1 стаття, що індексуються Scopus або Web of Science.

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

- 1) Хассанзаде Гасабех Ф., Тодуров Б.М., Мокрик І.Ю. Частота та предиктори розвитку післяопераційної фібриляції передсердь після протезування аортального клапана у пацієнтів із аортальним стенозом. Медицина невідкладних станів, 2025;21(3):249-257. *(Здобувачем проаналізовано літературу за тематикою дослідження, виконано набір клінічного матеріалу, статистичну обробку та аналіз отриманих даних, підготовлено статтю до друку; Тодуров Б.М. надавав*

консультативну допомогу, брав участь у редагуванні тексту статті;
Мокрик І.Ю. брав участь у редагуванні тексту статті)

<https://doi.org/10.22141/2224-0586.21.3.2025.1866>

- 2) Хассанзаде Гасабех Ф., Тодуров Б.М. Прогностичне значення передопераційних показників ехокардіографії в розвитку фібриляції передсердь після протезування аортального клапана. Вісник Вінницького національного медичного університету, 2024, Т. 28, №3: 473-478. (Здобувачем проаналізовано літературу за тематикою дослідження, виконано набір клінічного матеріалу, статистичну обробку та аналіз отриманих даних, написано текст статті та підготовлено статтю до друку; Тодуров Б.М. надавав консультативну допомогу, брав участь у редагуванні тексту статті та аналізі даних)
[https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2024-28\(3\)-17](https://doi.org/10.31393/reports-vnmedical-2024-28(3)-17)
- 3) F. Hassanzadeh Ghasabeh, B.M. Todurov. Postoperative atrial fibrillation after aortic valve replacement in patients with aortic valve regurgitation. Кардіохірургія та інтервенційна кардіологія. 2025; Том 14, No 1. С. 14–22. (Здобувачем проаналізовано літературу за тематикою дослідження, виконано набір клінічного матеріалу, статистичну обробку та аналіз отриманих даних, написано текст статті та підготовлено статтю до друку; Тодуров Б.М. склав проект написання статті, надавав консультативну допомогу, брав участь у редагуванні тексту статті та аналізі даних)
<https://doi.org/10.31928/2664-3790-2025.1.1422>

9. Впровадження наукових досліджень у практику.

Результати дослідження використовуються під час навчання інтернів та курсантів на кафедрі кардіохірургії, рентгенендоваскулярних та екстракорпоральних технологій НУОЗ України імені П.Л. Шупика, а також впроваджені у клінічну практику у Державному некомерційному підприємстві «Інститут Серця Міністерства охорони здоров'я України».

10. Апробація результатів дослідження.

1. VIII Подільська всеукраїнська міждисциплінарна науково-практична конференція з міжнародною участю: «Організація та досягнення невідкладної допомоги, інтенсивної терапії та анестезіології в 2024 році» (м. Вінниця, 04-05.10.2024р.)
2. XXX Всеукраїнський з'їзд серцево-судинних хірургів з міжнародною участю (м. Черкаси, 29-30.05.2025р.)
3. XI Науково-практична конференція з міжнародною участю «Дні аритмології в Києві» (м. Київ, 14-15.11.2024р.)

4. XII Kongres Polskiego Towarzystwa Kardio-Torakochirurgow (м. Краків, Польща, 26-28.05.2025р.)
5. X Науково-практична конференція «Актуальні питання кардіології і кардіохірургії» (м. Київ, 24 жовтня 2024р.).
6. XI Науково-практична конференція «Актуальні питання кардіології і кардіохірургії» (м. Київ, 18 вересня 2025р.).

11. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості. Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Хассанзаде Г.Ф., як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібний до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводила наукові дослідження за темою дисертації, приймала активну участь у проведенні науково - практичних конференцій в Україні та за кордоном. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендувала себе як сумлінного здобувача та науковця, висококваліфікованого та відповідального лікаря-кардіолога, яка володіє класичними і новітніми методиками надання медичної допомоги в даній галузі.

Хассанзаде Г.Ф. є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати її фахівцем за спеціальністю 222 «Медицина».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію Хассанзаде Гасабех Фатеме на тему: «Предиктори розвитку фібриляції передсердь в ранньому післяопераційному періоді у пацієнтів після протезування аортального клапана» до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 222 «Медицина».

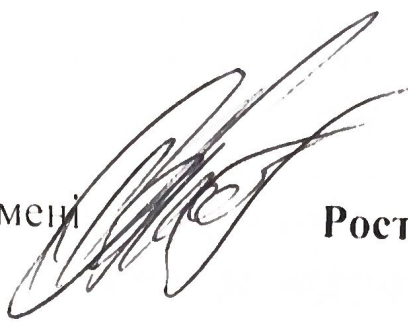
**Головуючий на засіданні
фахового семінару,**

доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри функціональної
діагностики

Олег Жарінов

Рецензент,
доктор медичних наук,
професор кафедри хірургії серця та
магістральних судин НУОЗ України імені
П. Л. Шупика

Ростислав Вітовський

Рецензент,
кандидат медичних наук, доцент кафедри
кардіохірургії, рентгененоваскулярних та
екстракорпоральних технологій НУОЗ
України імені П. Л. Шупика

Олег Зеленчук

Секретар фахового семінару,
кандидат медичних наук, доцент кафедри
кардіохірургії, рентгененоваскулярних та
екстракорпоральних технологій НУОЗ
України імені П. Л. Шупика

Наталія Ященко